

**GUIA
D'AULA**

LENGUA CATALANA

3 ESO

Programa
Alba de Vic

**BARCANOVA
INNOVA**

Aquest projecte editorial de la matèria de Llengua catalana i literatura ha estat elaborat d'acord amb el marc competencial i normatiu descrit en el Decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica publicat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya l'any 2022.

Equip editorial:

Cap del projecte editorial: Montse Ballaró
Coordinació editorial i edició: Montse Ciprés
Documentalista: Cristina Boj

Disseny de la coberta i dels interiors: Laura R. Dengra
Coordinació tècnica i maquetació: Gemma Vadillo

Fotografies: 123RF (drozdirina / jackf / nexusplexus / tongpatong321 / valiza), Arxiu Barcanova

Aquesta guia d'aula correspon als continguts del llibre de Llengua catalana 3 (Programa Alba de Vic), de Lluís Homs i Josep Rosell.

© 2024 d'aquesta edició: Editorial Barcanova, SA
Bac de Roda, 64, Edifici D, 1a planta. 08019 Barcelona
barcanova@barcanova.cat
www.barcanova.cat

Primera edició: juny de 2024
ISBN: 978-84-489-6192-3
DL B 11081-2024
Printed in Spain

Reservats tots els drets. El contingut d'aquesta obra està protegit per la llei, que estableix penes de presó i multes, a més de les indemnitzacions corresponents per danys i perjudicis, per a aquells que reproduïssin, plagiessin o comunicuessin públicament, totalment o parcialment, una obra literària, artística o científica, o la seva transformació, interpretació o execució artística fixada en qualsevol tipus de suport o comunicada per qualsevol mitjà, sense l'autorització preceptiva.

» ÍNDEX

» EL PROJECTE DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA	5
Presentació	7
» UN CURRÍCULUM COMPETENCIAL	11
Les situacions d'aprenentatge	13
Els itineraris literaris	15
L'atenció a la diversitat	16
Les competències, les rúbriques i les dianes	17
Les competències de la matèria i les correspondències amb els sabers	20
Els objectius de desenvolupament sostenible (ODS)	21
» DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE	23
Índex de Llengua catalana i literatura	24
Temporització orientativa	26
Solucionari	29
Unitat 1	29
Unitat 2	37
Unitat 3	44
Unitat 4	51
Unitat 5	57
Unitat 6	65
Unitat 7	73
Unitat 8	80
Unitat 9	86
» ALTRES MATERIALS	89

EL PROJECTE DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA

» PRESENTACIÓ

» PRESENTACIÓ

El nostre projecte per a l'**Educació Secundària Obligatòria** permet respondre al nou model d'escola competencial, desenvolupant les habilitats que aquest model demanda. L'objectiu és formar un alumnat preparat per connectar els sabers que va aprenent i donar resposta als reptes cada cop més complexos i variats que planteja el món actual.

Per facilitar el **procés d'aprenentatge competencial** proposem un material educatiu amb un **contingut teòric** com a font d'informació de tot allò que estableix el currículum per a la matèria i el curs corresponent, i unes activitats perquè l'alumnat aprengui a gestionar la informació i adquireixi la competència d'**aprendre a aprendre** i la resta de competències clau. A més a més, el docent disposa d'un **llibre digital descarregable, multisuport, multidispositiu i multiplataforma**, que conté recursos exclusius, com ara suggeriments didàctics, vídeos i enllaços d'interès per ajudar a dinamitzar l'aula i motivar l'alumnat.

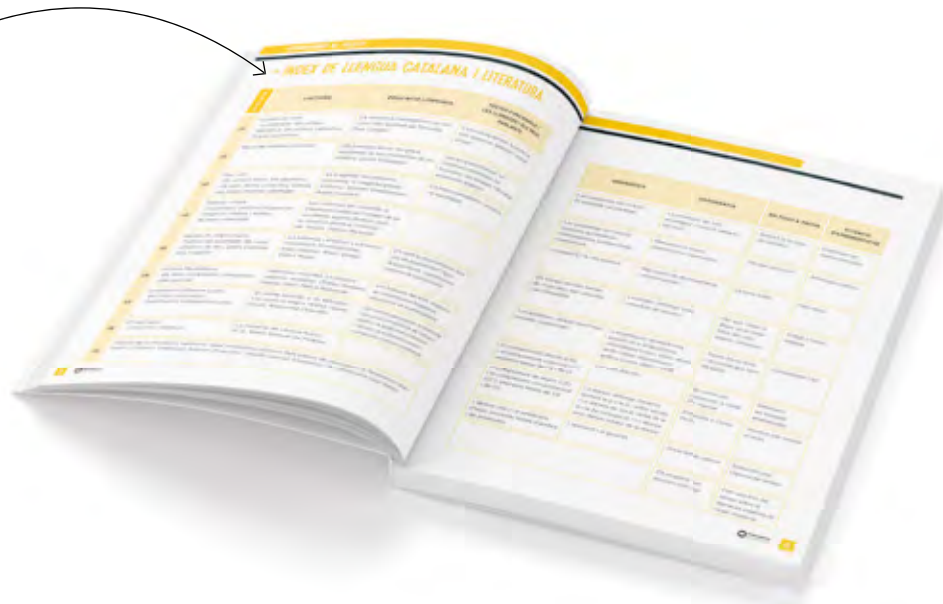
Aquesta **Guia d'aula de Llengua catalana i literatura** forma part del projecte competencial elaborat per l'editorial seguint el currículum del Departament d'Educació i cobreix totes les necessitats del docent per treballar les competències específiques de la matèria.

FUTUR

El contingut de la guia està pensat per facilitar la tasca del professorat a l'aula; per això consta dels apartats i les indicacions següents:

L'índex de la matèria.

La **temporització orientativa** del contingut del llibre.

Les **solucions** de totes les activitats.

Indica les activitats en què l'alumne ha de consultar **internet**.

Indica les activitats que tracten alguns dels **objectius de desenvolupament sostenible** de l'Agenda 2030 de l'ONU.

Per tal de completar les eines per al professorat, el docent pot comptar amb material complementari. Aquest material el podrà descarregar des de l'espai personal del web www.barcanova.cat en format Word, perquè el pugui modificar i adaptar a les necessitats particulars del seu alumnat. També hi trobarà materials en format PDF i continguts interactius elaborats amb Genially.

LLIBRE PROJECTABLE

- Enllaç al [llibre projectable](#).

DOCUMENTACIÓ OFICIAL

- Enllaç al [currículum](#) (Departament d'Educació).
- Enllaç a les [situacions d'aprenentatge](#) (Departament d'Educació).
- **PRODISCAT**: Protocol de Detecció i Actuació en la **Dislèxia** (ESO).

UN CURRÍCULUM COMPETÈNCIA

- » LES SITUACIONS D'APRENTATGE
- » ELS ITINERARIS LITERARIS
- » L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
- » LES COMPETÈNCIES, LES RÚBRIQUES I LES DIANES
- » LES COMPETÈNCIES DE LA MATÈRIA
I LES CORRESPONDÈNCIES AMB ELS SABERS
- » ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

» LES SITUACIONS D'APRENTATGE

En el marc de la nova reforma educativa, les **situacions d'aprenentatge** són un recurs pedagògic necessari perquè l'alumnat aprengui a partir d'escenaris reals i propers en què l'experiència tindrà un paper fonamental. Es tracta, doncs, que l'alumnat se situï en una posició activa respecte del seu propi aprenentatge i que, un cop assolit el coneixement, aquest pugui ser aplicable a noves situacions amb diferent grau de complexitat. La idea és, en definitiva, construir coneixement amb sentit.

Tota situació d'aprenentatge planteja un problema, un repte o una pregunta, localitzat en un context concret i real, sobre el qual s'ha d'intervenir o s'ha de generar una resposta. Per dur a terme aquesta situació s'ha de tenir en compte la programació del curs de la matèria que es treballa i, per tant, s'han d'acabar assolint les competències específiques de la matèria en qüestió.

El desenvolupament de les situacions d'aprenentatge permet activar alhora diverses habilitats cognitives i posar en pràctica, també, accions de cara a afavorir la relació amb els companys i companyes, la motricitat i el vessant emocional, com ara autoregular-se, col·laborar, comunicar, imaginar, planificar, raonar...

Les situacions es poden plantejar seguint aquesta estructura metodològica per tal que el desenvolupament del procés d'aprenentatge sigui un èxit:

Activitats inicials (Què en sabem?)

Consisteix a plantejar una sèrie de preguntes o interrogants per activar els coneixements previs propis sobre el repte que es proposa.

Activitats de desenvolupament (Aprenem nous continguts)

Es tracta d'identificar noves maneres de veure, de pensar, de sentir, d'expressar, d'actuar... per donar respostes complexes i coherents als interrogants inicials.

Activitats d'estructuració (Què hem après?)

Es tracta de fer una anàlisi per valorar què s'ha après en la manera de veure, de pensar, de sentir, d'expressar, d'actuar..., i com això es reflecteix en els nous models construïts.

Activitats d'aplicació (Apliquem el que hem après)

En el bloc final, es tracta d'utilitzar el que s'ha après en situacions de la realitat propera, adaptant aquesta aplicació a la complexitat exigida pel repte.

En tota situació d'aprenentatge s'hauran de tenir en compte els **sis vectors clau**: l'*aprenentatge competencial*, profund i funcional; la *qualitat de l'educació lingüística*, per entendre el món i compartir coneixement; la *universalitat*, per garantir la inclusió efectiva, la igualtat d'oportunitats i l'èxit educatiu; la *coeducació*, tenint en compte l'educació integral de les persones al marge dels estereotips; el *benestar emocional*, per afavorir la tranquil·litat i l'harmonia d'infants i joves; i la *ciutadania democràtica, crítica i compromesa*, per formar persones crítiques i capaces de promoure canvis i afrontar reptes.

Proposta d'Editorial Barcanova

En el programa **Alba de Vic de Llengua catalana i literatura** les situacions d'aprenentatge s'introdueixen en la primera pàgina de cada unitat i es desenvolupen d'una manera pautada al final. A més a més, al llarg de la unitat l'alumnat ha de fer diverses activitats per reforçar, contextualitzar i consolidar aspectes que li serviran per assolir o resoldre el repte o el problema plantejat.

L'estructura que segueixen aquestes situacions d'aprenentatge és la següent:

1. **Activitat inicial**, en la primera pàgina de la unitat, d'introducció del tema i exploració dels coneixements previs que en té l'alumnat.
2. **Descripció** del tema i explicació del repte o del problema que ha d'assolir o resoldre l'alumnat.
3. **Activitats de desenvolupament i d'estructuració**, amb l'enumeració i l'explicació de tots els passos que ha de seguir l'alumnat per avançar en el desenvolupament de la situació d'aprenentatge i assolir el repte o resoldre el problema plantejat. Inclou els recursos que necessita i la metodologia que ha de seguir, com, per exemple, la pluja d'idees i el treball en grups reduïts.
4. **Activitats d'aplicació** per tal que l'alumnat reflexioni sobre els contextos o les situacions de la vida en què podria aplicar els continguts apresos o la metodologia utilitzada.
5. **Activitats d'autoreflexió** per tal que l'alumnat valori la seva participació i el seu procés d'aprenentatge i sigui conscient d'aquells aspectes en què ha de millorar.

» ELS ITINERARIS LITERARIS

Des de l'editorial fem una proposta d'un **itinerari literari per trimestre** per tal de treballar la literatura de manera guiada. L'objectiu és que l'alumnat aprengui a interpretar i valorar les obres llegides perquè acabi configurant un itinerari lector personal. D'aquesta manera la literatura no és només una font de coneixement, sinó, també, una font d'oci i gaudi i una forma d'expressió dels gustos i els interessos personals de l'alumnat.

Les diferents propostes que oferim estan plantejades per **temes**, per **gèneres**, per **autoria** o tenint en compte les **tècniques literàries** utilitzades, entre altres criteris.

Les obres triades pertanyen a l'àmbit de la **literatura juvenil clàssica i contemporània**, a **clàssics de la literatura catalana** i a llibres del **patrimoni literari universal**.

En totes les propostes es fa un tractament transversal i s'estableixen lligams amb altres **formes artístiques** rellevants, com ara el cinema, la pintura, el teatre, etc.

Fomentar el gust per la lectura i construir un bagatge literari propi i amb criteri són dos objectius cabdals per incorporar la lectura en el dia a dia de l'alumnat com a **font de coneixement i gaudi**.

» L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

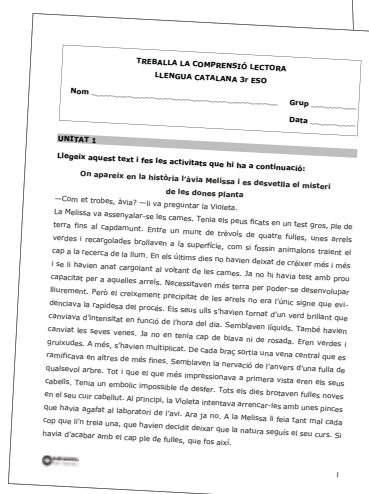
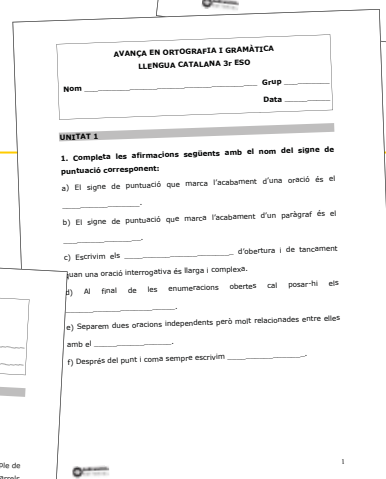
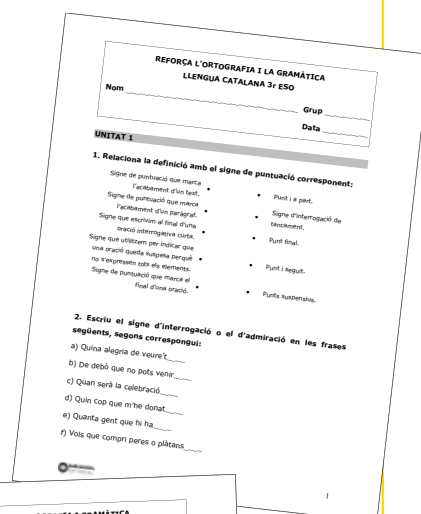
La **diversitat d'alumnat** a les aules, motivada per les grans diferències que presenten en el procés d'aprenentatge, és cada cop més manifesta.

El fracàs escolar i un percentatge molt elevat de l'abandonament escolar es poden explicar, en molts casos, per la presència d'un nombre relativament elevat d'alumnat amb algun trastorn de diferent grau en el procés d'aprenentatge.

El fet que alguns alumnes no puguin adquirir els coneixements necessaris els pot provocar problemes de conducta, d'autoestima i, fins i tot, de l'estat d'ànim. I, com a conseqüència d'això, pot ser que no tinguin les mateixes oportunitats laborals i de realització personal en el futur que la resta de l'alumnat.

En aquest programa hem tingut en compte la diversificació de l'oferta per tractar alguns aspectes d'aquesta diversitat:

- **Reforça l'ortografia** per a 1r d'ESO.
- **Avança en ortografia** per a 1r d'ESO.
- **Reforça l'ortografia i la gramàtica** per a 2n i 3r d'ESO.
- **Avança en ortografia i gramàtica** per a 2n i 3r d'ESO.
- **Reforça la gramàtica** per a 4t d'ESO.
- **Avança en gramàtica** per a 4t d'ESO.
- **Treballa destreses diverses** de 1r a 4t d'ESO.
- **Treballa la comprensió lectora** de 1r a 4t d'ESO.

» LES COMPETÈNCIES, LES RÚBRIQUES I LES DIANES

Les competències

Una **competència** és el resultat d'integrar coneixements, habilitats i actituds d'una manera pràctica i saber-les aplicar a contextos diversos, siguin de l'àmbit acadèmic o de l'àmbit no acadèmic. Les competències són, per tant, combinacions de coneixements, habilitats i actituds adquirides que interactuen per donar una resposta eficient al treball o a l'activitat que es duu a terme.

L'objectiu principal de l'aprenentatge és el desenvolupament de les competències específiques, que s'han de considerar totalment integrades amb els continguts del currículum. Per a l'adquisició de cada competència són necessaris sabers molt diversos que s'hauran d'anar assolint progressivament al llarg dels cursos. Les competències de cada matèria s'estableixen per a tota l'etapa educativa; per tant, la seva adquisició s'haurà d'anar consolidant amb els aprenentatges que es vagin adquirint en els diversos cursos de l'ESO.

Cal assenyalar que no totes les activitats que requereix l'alumnat per assolir plenament els continguts tenen un caràcter competencial. També són necessàries les activitats d'aplicació directa dels continguts.

Les rúbriques

Les **rúbriques** són eines d'autoavaluació que serveixen perquè l'alumne sigui conscient del seu nivell d'aprenentatge, però també són una eina excel·lent per al docent per copsar la percepció que cada alumne té d'aquest aprenentatge i, si cal, establir estratègies perquè millorin.

Es poden fer servir en l'avaluació de determinades activitats i descriuen les característiques específiques d'aquella activitat en diversos nivells de rendiment, per tal d'aclarir allò que s'espera del treball de l'alumne, valorar-ne l'execució i facilitar el *feedback* (retroalimentació).

Així, doncs, la rúbrica és un instrument d'avaluació que no solament serveix per al docent, que la utilitza per mostrar a l'alumnat, d'una manera clara, el que es valorarà d'aquella tasca i com hi poden arribar, sinó també per a l'alumne, ja que facilita l'autoreflexió i la seva implicació activa i, per tant, és una eina per guiar-ne l'aprenentatge. A més, la rúbrica pot ser motivadora si orienta l'alumnat sobre com pot millorar.

Si es vol que sigui una eina potent per a l'aprenentatge de l'alumnat, cal involucrar-lo en la seva elaboració, posada en pràctica i revisió. En aquest programa de Llengua catalana i literatura posem a l'abast del docent una **rúbrica de cada situació d'aprenentatge** perquè les pugui fotocopiar, comentar i lliurar a cada un dels alumnes abans de fer l'activitat i, si ho creu convenient, modificar-la conjuntament, de manera que sigui una mena de contracte entre docent i alumnat.

Per a cada descriptor s'estableix una gradació en quatre nivells, cada un amb un valor: expert (4), avançat (3), aprenent (2) i novell (1), i s'estableix un percentatge per a cada ítem, de manera que, tots sumats, arribin a 100.

Si d'una competència indiquem que té un percentatge del 5%, l'alumne que marqui l'opció *expert* obtindrà el 100% del percentatge de la nota, és a dir, un 5%; el que hagi marcat l'opció *avançat* obtindrà un 75% del 5%, és a dir, un 3,75%; l'*aprenent*, un 50% del 5%, és a dir, un 2,5%, i el *novell*, un 25% del 5%, és a dir, un 1,25%. Sumats els valors obtinguts per a cada ítem, l'alumne obtindrà el valor global d'assoliment d'aquella activitat i el percentatge corresponent a cada competència.

Tant els descriptors de les competències —o ítems— com els percentatges que hem atorgat a cada un dels podeu modificar segons el vostre criteri. El que cal és que, repartits els percentatges, el total faci 100. També, a partir d'aquests models, vosaltres mateixos podeu elaborar rúbriques per a altres activitats o treballs del vostre alumnat.

RÚBRICA · Unitat 1
Comunicació (Context, Processos: Expressió escrita, Comunicació oral, Alfabetització Informacional)
 Pàgines 44 i 45. Situació d'aprenentatge: Cineforum de cinema fantàstic

Descriptors	Nivell d'assoliment				Pes
	Expert 4 (100%)	Avançat 3 (75%)	Aprenent 2 (50%)	Novell 1 (25%)	
1. Consultar un text i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Consultar recursos en línia i extreure'n la informació necessària.	Consultar recursos en línia i extreure'n la informació necessària. Els dades són clars i precisos.	Consultar recursos en línia, triant un text i extreure'n la informació necessària.	Extreure la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	15%
2. Comparar i analitzar les dades extretes de la pel·lícula llegida i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Organitzar la informació i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Organitzar i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Organitzar la informació i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Treure la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	20%
3. Analitzar de la informació extreta i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Extreure la informació necessària i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Extreure la informació necessària i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Extreure la informació necessària i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Extreure la informació necessària i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	20%
4. Presentar i defensar la informació extreta i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Defensar la informació extreta i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Defensar la informació extreta i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Defensar la informació extreta i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	Defensar la informació extreta i extreure'n la informació necessària sobre el tema de la pel·lícula llegida.	15%
5. Aplicar el que s'ha après en altres situacions.	Aplicar el que s'ha après en altres situacions.	Aplicar el que s'ha après en altres situacions.	Aplicar el que s'ha après en altres situacions.	Aplicar el que s'ha après en altres situacions.	15%

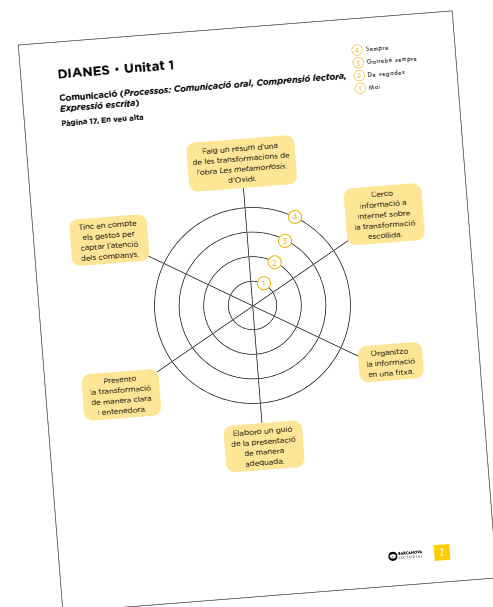
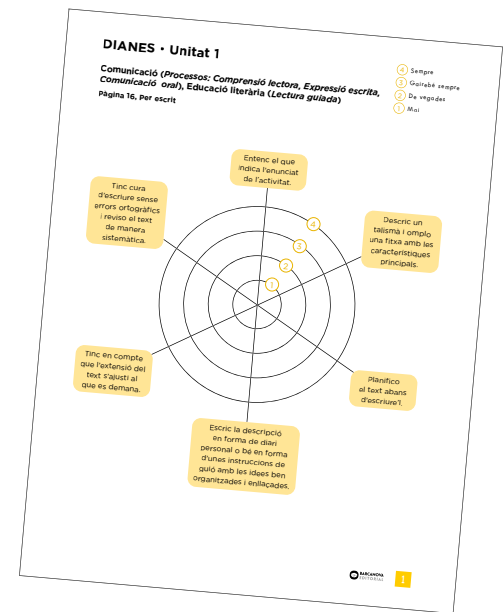
Les dianes

La **diana** d'autoavaluació és una altra eina que ens permet avaluar les competències d'una activitat que considerem rellevant, d'una manera ràpida i àgil, a partir de la percepció que l'alumne té del seu aprenentatge. És una eina més senzilla que la rúbrica però, de vegades, és suficient.

La diana presenta quatre cercles concèntrics, que determinen el grau d'assoliment de les competències que es volen avaluar, amb una numeració de l'1 al 4: al cercle més intern li correspon l'1 i al més extern, el 4. Vindrien a ser els graus d'assoliment de les rúbriques (expert, avançat, aprenent i novell).

Aquesta diana es divideix en tants sectors com descriptors de les competències o ítems es vulguin avaluar. Cada línia que separa els sectors representa un dels ítems. De vegades es posa el descriptor de la competència a la part externa del cercle o, si no hi ha espai, un número i la llegenda corresponent a cada un dels ítems al costat de la diana.

Per fer l'autoavaluació, l'alumne ha de valorar si l'ítem corresponent l'ha assolit de manera excel·lent (Sempre), bé (Gairebé sempre), suficient (De vegades) o cal que el revisi (Mai), segons el que indiqui la llegenda de la diana, i marcar un punt en la intersecció entre la línia de l'ítem i el cercle de la numeració corresponent. Quan l'alumne ha valorat tots els ítems, ha de traçar una línia per unir tots els punts i pintar l'àrea del polígon resultant. Com més gran sigui l'àrea, més assoliment hi ha de les competències de l'activitat que s'avalua. Finalment, els alumnes poden comparar el dibuix resultant de la seva diana amb el de la resta dels companys i companyes.

» LES COMPETÈNCIES DE LA MATÈRIA I LES CORRESPONDÈNCIES AMB ELS SABERS

1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.	Les llengües i els seus parlants
2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.	Comunicació
3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.	Comunicació
4. Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent-ne el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant-ne la intenció de l'emissor, reflexionant-ne sobre el contingut i la forma i avaluar-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.	Comunicació
5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma, i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.	Comunicació
6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.	Comunicació (Alfabetització informacional)
7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.	Educació literària
8. Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.	Educació literària
9. Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.	Reflexió sobre la llengua
10. Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.	Transversal

» ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE (ODS)

Els **objectius de desenvolupament sostenible (ODS)** són una crida universal per a l'acció per posar fi a la pobresa, protegir el planeta i garantir que totes les persones tinguin accés a l'educació, la igualtat, l'aigua, l'energia neta, la pau i la prosperitat.

Es tracta d'un pla de mesures amb **17 objectius** i **169 metes** per aconseguir un món més igualitari i habitable i que s'haurien de complir **abans del 2030**.

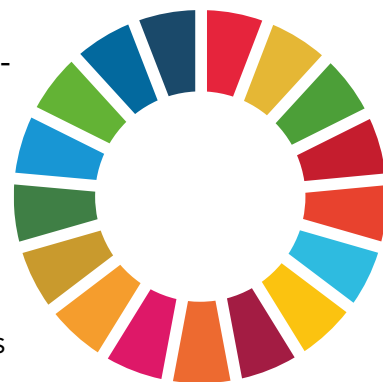
Aquests objectius porten implícit un esperit de col·laboració i pragmatisme amb la finalitat de millorar la vida, de manera sostenible, de les generacions futures.

A més, en si mateixos són una agenda inclusiva en tant que tracten les causes fonamentals de la pobresa i uneixen tots els estats que hi participen per aconseguir així un canvi positiu en benefici de les persones i del planeta.

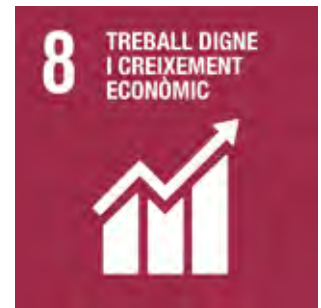
La lluita contra el canvi climàtic és un element transversal i decisiu que influeix en tots els aspectes del desenvolupament sostenible i en l'Agenda 2030.

Fer conscient l'alumnat dels reptes imminents plantejats en els objectius de desenvolupament sostenible en aquest programa pedagògic proporciona un marc de treball a partir del qual articular aprenentatges competencials que activin l'alumnat, no tan sols quant al saber sinó també pel que fa al saber fer i al saber ser, i que reforcin la seva preparació com a futurs ciutadans compromesos amb la realitat del seu temps. La primera forma de contribuir a la consecució d'aquests ODS és augmentar la consciència pública d'aquests en tots els àmbits, i l'aula és un espai fonamental d'aprenentatge de la convivència de les generacions futures.

L'Agenda Educativa 2030, sorgida del Fòrum Educatiu Mundial celebrat a la República de Corea (UNESCO, 2015; Nacions Unides, 2015), va situar l'educació com una de les eines fonamentals per forjar un desenvolupament que sigui a la vegada sostenible, inclusiu, just, pacífic i cohesiu.

Els 17 objectius de desenvolupament sostenible

DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

- » ÍNDEX DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA
- » TEMPORITZACIÓ ORIENTATIVA
- » SOLUCIONARI

» ÍNDEX DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA

E S O 3	LECTURA	EDUCACIÓ LITERÀRIA	TEXTOS FUNCIONALS / LES LLENGÜES I ELS SEUS PARLANTS
U1	<i>La pota de mico</i> La derivació. Els sufixos derivatius. Els sufixos valoratius. El grau superlatiu	La narrativa meravellosa: <i>Les mil i una nits</i> ; Guillem de Torroella; Pere Calders	L'estructura del text. Escriure un text: planificar, redactar i revisar el text
U2	Recull de poemes musicats	Els poemes èpics: les grans epopeies; la veu melodiosa de les sirenes; Jacint Verdaguer	Les llengües d'Europa: un continent multilingüe; les fronteres i les llengües; l'oficialitat; el parentiu lingüístic
U3	<i>Mar i cel</i> Els sufixos lèxics. Els gentilicis. Els oficis. Noms col·lectius. Sufixos que tenen diversos significats	La tragèdia: les passions humanes; la tragèdia grega; Sòfocles; William Shakespeare; Àngel Guimerà	Els textos periodístics. La notícia i el reportatge
U4	<i>Tristany i Isolda</i> Els prefixos: prefixos d'oposició i negació; d'espai i temps; de grau i intensitat	Les novel·les de cavallers: la literatura medieval; l'origen de la cavalleria segons Ramon Llull; la novel·la artúrica; Chrétien de Troyes; Joanot Martorell	
U5	<i>Marbre de talla humana</i> Prefixos de quantitat; de canvi d'estat o de lloc; altres prefixos d'ús freqüent	La fantasia i el terror. La novel·la romàntica: Romanticisme; Mary Shelley; Bram Stoker; Victor Hugo	Els textos argumentatius. Què vol dir <i>argumentar</i> ? Tipus d'arguments. L'opinió en els mitjans de comunicació
U6	<i>Victoria Roubideaux</i> Els mots compostos; compostos amb guionet	Històries viscudes. La novel·la realista: realisme; Charles Dickens; Narcís Oller; Mercè Rodoreda	Les llengües del món: situacions de minorització lingüística; situacions de multilingüisme
U7	<i>La detenció d'Arsène Lupin</i> Els mots compostos: classificació; composició culta	El conte policíac o de detectius i la novel·la negra. Arthur Conan Doyle. Raymond Chandler	Els textos persuasius: la publicitat; l'anunci; composició de l'anunci gràfic; la publicitat a internet; l'anunci que promou valors i conductes; l'anunci comercial
U8	<i>El matí verd</i> Locucions i refranys	La novel·la de ciència-ficció: H. G. Wells; Manuel de Pedrolo	
U9	Història de la literatura catalana: edat moderna; situació dels països de parla catalana; Renaixement (Pere Serafí i Cristòfor Despuig); Barroc (Francesc Vicent Garcia); Il·lustració i Neoclassicisme (Joan Ramis)		

GRAMÀTICA	ORTOGRAFIA	EM POSO A PROVA	SITUACIÓ D'APRENTATGE
Les propietats de l'oració. El subjecte i el predicat	La puntuació del text, el paràgraf i l'oració: variants del punt	<i>Aplica't la tècnica del semàfor</i>	Cinefòrum de cinema fantàstic
Les modalitats de l'oració: oracions declaratives, interrogatives, exclamatives, imperatives	Marcadors d'incisos, explicacions i connectors	<i>Per què escrivim?</i>	Antologia poètica
La negació i la veu passiva	Marcadors de desplaçaments i enumeracions	<i>La torre Eiffel</i>	Fem ràdio
Els temps verbals: temps de l'indicatiu, del subjuntiu i de l'imperatiu	La síl·laba: diftongs; hiats; separació de síl·labes	<i>Per què Tirant lo Blanc és el millor llibre del món, segons Cervantes</i>	Viatge a l'edat mitjana
Les perífrasis verbals: perífrasis modals i aspectuals	L'accentuació: síl·laba tònica; posició de la síl·laba tònica; monosíl·labs tònics i àtons; accent gràfic; regles d'accentuació gràfica; accent obert i tancat	<i>Trenta frases fetes i locucions que hem de saber</i>	Comprendre l'art
El complement directe (CD) i el complement indirecte (CI): pronoms febles de CD i de CI	L'accent diacrític	<i>De córrer per sobreviure, a córrer per inspirar</i>	Defensem les llengües amenacades
El complement de règim (CR) i el complement circumstancial (CC): pronoms febles de CR i de CC	La dièresi: diftongs creixents darrere la <i>g</i> o la <i>q</i> ; <i>i</i> entre vocals; <i>i</i> i <i>u</i> darrere de vocal; verbs de la 1a i la 3a conjugació; <i>i</i> i <i>u</i> àtones amb dièresi; estalvi de la dièresi	<i>Entrevista a Carles Porta</i>	Anuncis per canviar el món
L'atribut (Atr) i el predicatiu (Pred): pronoms febles d'atribut i de predicatiu	L'apòstrof i el guionet	<i>Novel·les de ciència</i>	Elaborem una càpsula del temps
		<i>Els pingüins que dormen com Dalí</i>	Fem una línia del temps sobre la literatura catalana de l'edat moderna

» TEMPORITZACIÓ ORIENTATIVA

El currículum estableix 245 hores per a la matèria de Llengua catalana i literatura de 1r a 3r d'ESO i 105 hores per a 4t d'ESO. Pel que fa a 1r, 2n i 3r, tenint en compte que cada centre disposa d'unes hores de lliure disposició que podria destinar a aquesta matèria, i que, així mateix, pot distribuir lliurement aquestes hores entre els tres cursos, en aquesta guia proposem una temporització aproximada a partir de la distribució següent: 70 hores per a 1r, 70 hores per a 2n i 105 hores per a 3r.

Les situacions d'aprenentatge estan pensades perquè l'alumnat les faci, en part, fora de l'horari lectiu, ja que requereixen un temps, que pot ser llarg, per fer la recerca per internet i per a l'elaboració de les diferents tasques; tanmateix, en aquesta temporització els destinem entre una hora i mitja i dues hores per treballar a l'aula sota la supervisió del professorat.

UNITAT 1	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h 30 min
En veu alta	1 h 30 min
Educació literària	1 h 30 min
Textos funcionals	1 h 30 min
Gramàtica	1 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 2	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h 30 min
En veu alta	1 h 30 min
Educació literària	1 h 30 min
Les llengües i els seus parlants	1 h 30 min
Gramàtica	1 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 3	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h
En veu alta	1 h
Educació literària	1 h 30 min
Textos funcionals	1 h
Gramàtica	1 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	1 h 30 min

UNITAT 4	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h 30 min
En veu alta	1 h 30 min
Educació literària	1 h 30 min
Gramàtica	1 h 30 min
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 5	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h 30 min
En veu alta	1 h 30 min
Educació literària	1 h 30 min
Textos funcionals	1 h
Gramàtica	1 h 30 min
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 6	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h
En veu alta	1 h
Educació literària	1 h
Les llengües i els seus parlants	1 h
Gramàtica	1 h 30 min
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	1 h 30 min

UNITAT 7	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h 30 min
En veu alta	1 h 30 min
Educació literària	1 h 30 min
Textos funcionals	1 h 30 min
Gramàtica	1 h
Ortografia	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 8	HORES LECTIVES
Lectura	2 h
Per escrit	1 h 30 min
En veu alta	1 h 30 min
Educació literària	2 h
Gramàtica	1 h 30 min
Ortografia	1 h 30 min
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	2 h

UNITAT 9	HORES LECTIVES
L'edat moderna	30 min
L'època del Renaixement	1 h
L'època del Barroc	1 h
L'època de la Il·lustració i el Neoclassicisme	1 h
Em poso a prova	1 h
Situació d'aprenentatge	1 h 30 min

» SOLUCIONARI

» UNITAT 1

Pàgina 12

LECTURA

1.

- a) Intrèpid, comunicatiu, enèrgic, arrogant, supersticiós, enigmàtic.
- b) El talismà que porta a la butxaca: una pota de mico.

2.

- a) 2. Es mostra reticent i contradictori.
- b) El que es manifesta més crèdul és el **pare**, el senyor **White**. És el que s'interessa més per la història de la **pota de mico**, el que l'arplega de la **llar de foc** abans que no es cremi, el que pregunta com s'han de demanar els **desitjos** i, finalment, el que demana el primer **desig**.
- c) El que es manifesta més **escèptic** i suspicax és el **fill**, en **Herbert**. Considera que el militar els ha explicat un **conte** fantàstic i, quan veu el **pare** disposat a fer la primera petició al **talismà**, es mostra **sorneguer**, és a dir, irònic i burleta.

3.

- a) 2. Per reprovar els que alimentaven els seus desitjos.
- b) 2. Perquè demanar un desig és seguir el destí que regeix la vida dels humans.
- c) 1. Que anés amb compte amb les conseqüències i que demanés amb seny.

4.

- a) 2. materialista i interessat.
- b) 2. es va asseure al piano i va fer sonar uns acords greus com a mostra d'ironia i escarni.
- c) 2. nerviosisme i inquietud.

Pàgina 13

5.

- a) Quan en Herbert es va quedar sol en la foscor mirant el foc que s'extingia, va començar a veure cares. L'última era tan simiesca, tan horrible, que la va observar amb estupefacció.
- b) Aquelles visions eren premonitòries, és a dir, anunciaven alguna cosa futura.
- c) Segurament en Herbert va tenir el presentiment que li havia de passar alguna cosa calamitosa.

6. Resposta oberta.

7. El gènere fantàstic és una **narrativa** en què apareixen **elements** que no es poden **explicar** per mitjà de la **raó**, que posen la **realitat** en qüestió i que tenen alguna cosa de **sobrenatural**, extraordinari o **màgic**.

8. *Aquesta situació de terror la podem observar principalment quan en Herbert... es queda sol davant la llar de foc i comença a veure cares. L'última, d'aspecte simiesc, l'horroritza.*

9.

Lectura fantàstica

El senyor **White** demana al talismà dues-centes **lliures**. El **talismà** les hi concedeix però només com a **indemnització** per la mort del seu **fill**.

Lectura realista

Les històries fantàstiques del brigada predisposen el senyor **White** a creure en el **poder** del talismà i li fa una petició de **dues-centes** lliures. L'endemà es dona la coincidència que el **fill** mor en **accident** i l'empresa ofereix a la família **dues-centes** lliures.

Pàgina 14

10. General (almirall), coronel (capità de vaixell), comandant (capità de corbeta), capità (tinent de vaixell), tinent, brigada, sergent, caporal.

11.

- a) Ell sol no podrà carregar aquesta màquina. Li hauries de **donar un cop de mà**.
- b) Vam anar al tanatori a **donar el condol** a la família del difunt.
- c) És molt bona jugadora. Si la vas guanyar, és que et va **donar peixet**.
- d) Les lleties ja estan gairebé cuites. Hi hauries de **donar un cop d'ull**.
- e) És mot pesat amb aquest tema. No para de **donar la tabarra**.
- f) És un problema. Ja fa temps que hi **dono voltes**, i no hi trobo el desllorigador.
- g) Ja he vist la pel·lícula, i m'ha agradat força. La novel·la, però, li **dona cent voltes**.
- h) Vigila si compres coses de segona mà. Que no et **donin garsa per perdiu**.

12.

- a) irònica
- b) hipòcrita
- c) satírica
- d) sarcàstica

13.

re-vol-ada in-comod-itat sub-mar-í intra-ven-ós im-precis-ió anti-grip-al des-human-itzar a-terr-atge

14.

- a) El visitant de terres llunyanes parlava de gestes valeroses. Els White l'escoltaven amb curiositat.
- b) —La pota no té res de particular —va dir amb desgana, i la seva cara rogenca va empal·lidir. El pare va somriure avergonyit de la seva credulitat.
- c) L'home va obrir la portella de la reixa i va enfilat el caminet cap a la porta de la casa. La senyora va fer passar el desconegut, que semblava sentir-se incòmode. Va esperar que li desvelés el motiu de la visita, però l'home es va mantenir estranyament silenciós.

Pàgina 15

15.

V → N	V → A	N → V
fug -ida	xerr -aire	estiu -ejar
aboc -ador	promet -edor	terror -itzar
freg -all	trenca -dís	llamp -egar
munt -atge	fug -isser	mom -ificar

16.

- a) 1. peuet / 2. denteta
- b) 1. animaló / 2. calentona
- c) 1. boirina / 2. caragolí
- d) 1. bestioles / 2. estanyol
- e) 1. pradell / 2. portella
- f) polsim

17.

- a) cotxarro / bestiarra
- b) bonàs / marassa
- c) homenot / donota
- d) politicastre / musicastra

18. *L'altre dia vaig anar a un concert **boníssim**. Tot i que l'entrada era **caríssima**, hi havia **moltíssima** gent. Hi vaig conèixer uns nois **simpatiquíssims** i unes noies **divertidíssimes**. El concert va acabar **tardíssim**, i tots estàvem **entusiasmadíssims**.*

Pàgina 16

PER ESCRIT

Resposta oberta.

Pàgina 17

EN VEU ALTA

Resposta oberta.

Pàgina 22

EDUCACIÓ LITERÀRIA

19.

- a) La narrativa meravellosa és aquella que crea un **món de ficció** en què les **lleis naturals** són alterades per **forces màgiques**.

- b) L'origen de la narrativa meravellosa, el trobem en la **literatura popular** tradicional i en la **mitologia clàssica**.
- c) *Les mil i una nits* és una obra extensa de l'**època medieval** que recull **contes orientals antics** de procedència diversa que s'havien **transmès oralment** durant segles.
- d) El realisme màgic és un corrent literari que pretén **fer compatibles** en una mateixa història **el món de la realitat** i el món **màgic o fantàstic**.

20.

a) Cert.	d) Cert.
b) Fals.	e) Fals.
c) Cert.	f) Cert.

Pàgina 23

21.

- a) Aquests gossos són els dos germans del xeic, transformats en llebrers com a càstig per haver intentat matar el germà petit. Per tant, sí que són una premonició del desenllaç de la història.
- b) Un cop la donzella Xahrazad ha presentat el protagonista, aquest mateix (el xeic dels gossos) passa a ser el narrador i dirigeix l'explicació al senyor dels genis.
- c) El viatge és símbol de desgràcia.
- d) La geni, amb un aspecte molt descurat, li demana que es casi amb ella: si el noi ho acceptava, volia dir que no jutjava les persones pel seu aspecte físic.
- e) Senten rancúnia quan veuen que el germà petit és feliç amb aquella noia i decideixen matar-lo.
- f) El personatge que es manifesta venjatiu és la geni i el que es manifesta com a benefactor és el xeic.
- g) Demanant a la seva germana que transformi els dos germans en gossos llebrers.
- h) Aquesta narració és un conte moral que intenta transmetre diverses lliçons. D'una banda, vol demostrar que no s'ha de sentir enveja ni s'ha de voler el mal a ningú, ja que pot ser que això es giri contra teu. També vol expressar que no s'ha de ser venjatiu amb la resta de la gent i que, per molt que t'hagin fet mal, tu no has de respondre fent-ne encara més.

22. Els deu elements de l'illa Encantada descrits o esmentats són aquests: el jardí, els arbres, els fruits, les flors, les fulles verdes dels tanys, els ocellets, un rierol, una font, un prat i un palau.

23. Cultivat, exòtic, paradisiac, solitari, esplendorós, idealitzat.

24. El narrador contempla la bellesa del **jardí**, olora el **perfum** de les flors i sent les **veus melodioses** dels ocells.

25.

- a) Els panys i els interruptors fan **vaga**, és a dir, els que estan tancats **es neguen a posar-se en marxa** i els que estan **encesos no es tanquen**.
- b) Les plomes estilogràfiques **aboquen el contingut de tinta al contacte amb el paper** o es buiden **a les butxaques**.
- c) Les sabates **es descorden soles i causen caigudes**.
- d) Els rellotges es desfan i en surten **engranatges**.
- e) Els encenedors i els llumins **fallen tots alhora**.

26. Resposta oberta.

27. Resposta oberta.

28. Resposta oberta.

Pàgina 30

TEXTOS FUNCIONALS

29.

- a) Un conte.
- b) Una carta al director.
- c) Una recepta de cuina.
- d) Un treball de Socials.
- e) Una notícia.
- f) Un poema.
- g) Un diari personal.
- h) Un anunci publicitari.

30. Resposta oberta.

31. **ODS (3, 10)** Resposta oberta. Resposta orientativa:

- **L'alimentació saludable:** L'alimentació saludable és un dels temes que s'han anat posant més de moda en els últims temps i la seva presència en els mitjans de comunicació és constant. Però, en què consisteix una alimentació saludable?
- **L'adolescència:** Sempre s'ha considerat l'adolescència una de les etapes més complicades de la vida de les persones. És veritat aquesta afirmació? En què consisteix?

32.

- **L'alimentació saludable**
La varietat en l'alimentació de cada dia
La distribució diària: els àpats
La tria d'aliments i la preparació
Exemples de racions suficients i equilibrades
- **L'adolescència**
Els canvis físics i psicològics
El desenvolupament intel·lectual i emocional
Els canvis en les relacions interpersonals
La cultura juvenil

33.

- **L'alimentació saludable:** b) Consells finals i beneficis d'una alimentació saludable.
- **L'adolescència:** c) L'adolescència com a etapa de grans transformacions i d'evolució cap a la maduresa.

Pàgina 31

34. Resposta oberta.

35. Resposta oberta.

36. a) La mare de l'Ot havia ingressat a l'UCI...

37. Resposta oberta.

38. Resposta oberta. Resposta orientativa:

- **Les festes juvenils:** Una de les activitats lúdiques que són més habituals entre els adolescents són les festes juvenils. N'hi ha de tot tipus i de temàtiques diferents.
- **Les xarxes socials:** Qui no coneix les xarxes socials actualment? Ara mateix són una eina bàsica

i imprescindible en la nostra vida, però cal tenir en compte que tenen aspectes positius i altres de negatius.

39. Resposta oberta.

40.

- a) Argument pragmàtic o d'utilitat.
- b) Argument d'autoritat.
- c) Argument sentimental.
- d) Argument de preferència personal.
- e) Argument de causa o d'efecte.

41. Resposta oberta. Resposta orientativa:

- **Les festes juvenils:** En conclusió, els joves poden fer en el seu temps lliure festes de tota mena, però sempre buscant la diversió amb control i evitant tot tipus d'excessos.
- **Les xarxes socials:** Així, doncs, les xarxes socials són una eina útil, però cal ser conscients dels riscos que comporten i fer-ne un ús responsable.

Pàgina 32

42.   **ODS (5)** Resposta oberta.

43.

- a) No hi ha progressió temàtica.
- b) Contradicció.
- c) Barreja d'idees diverses.

44.

- Primer paràgraf: «La Lluna... massa de la Terra.» (Títol: Característiques de la Lluna)
- Segon paràgraf: «La Lluna té un moviment... lluna nova.» (Títol: Fases de la Lluna)
- Tercer paràgraf: «La Lluna no té atmosfera... satèl·lit fòssil.» (Títol: Superfície)
- Quart paràgraf: «El 20 de juliol... els científics analitzen.» (Títol: L'home a la Lluna)

45.

- a) Mart, anomenat de vegades el planeta vermell o roig, és el quart planeta del sistema solar. Aquest astre forma part dels denominats planetes tel·lúrics (de naturalesa rocosa, com la Terra). Té dos satèl·lits naturals o llunes, Fobos i Deimos, de mida molt petita i forma regular.

b) La dieta mediterrània tradicional es caracteritza pel consum abundant d'aliments vegetals, com ara verdures, llegums, fruita, fruita seca i cereals; l'ús de l'oli d'oliva com a principal font de greix, tant per cuinar com per amanir; pel consum moderat de productes animals i de lactis i, en canvi, pel consum més elevat de peix i un consum moderat de vi en els àpats.

Aquesta dieta és una valuosa herència cultural que, a partir de la simplicitat i la varietat, ha donat lloc a una combinació equilibrada i completa d'aliments, gens renyida amb el plaer gastronòmic.

c) L'esport és una activitat competitiva que es realitza seguint un reglament estricte. L'objectiu pot ser competir, fer salut o esbargir-se. Els esports es poden agrupar en esports per practicar de forma individual i esports en equip.

Pàgina 33

GRAMÀTICA

1.1.

a) Els arbres de fulla caduca borronen tímidament.

SN subjecte SV predicat
concordança: 3a persona plural

b) La primavera ho enjoveneix tot.

SN subjecte SV predicat
concordança: 3a persona singular

c) El vent i les pluges trenquen l'estabilitat hivernal.

SN subjecte SV predicat
concordança: 3a persona plural

d) El sol primaveral escalfa els camps sembrats.

SN subjecte SV predicat
concordança: 3a persona singular

e) Les orenetes renoven els seus nius de fang.

SN subjecte SV predicat
concordança: 3a persona plural

f) El moviment esvalotat [...] presagia un canvi [...].

SN subjecte SV predicat
concordança: 3a persona singular

1.2. Una oració és una unitat de **sentit** i d'**entonació** que consta d'un **SN** que fa de **subjecte** i un **SV** que fa de **predicat** units per la relació de **concordança** de **persona** i **nombre**.

Pàgina 35

Per saber-ne més

- Són oracions impersonals les següents:
A l'autopista hi ha hagut un accident.
En aquest restaurant es menja molt bé.
Demà farà molta calor.

2.1.

- tu (*poguessis, estaries*)
- vostè (*poguéis, demanaria*)
- nosaltres (*traurem*)
- ells (*sopaven, es van oblidar*)
- jo (*sé, tinc, vull*)

2.2.

- Subjecte el·líptic.
- Pronom *en*.
- Subjecte el·líptic.
- Pronom *en*.
- Subjecte el·líptic.
- Pronom *en*.

Pàgina 36

Per saber-ne més

- En Bernat (agent)
unes paraules (instrument)
als seus avis (destinatari)
- A la Mariona (experimentador)
els esports (tema)

3.1.

- Els ulls del senyor Morris [eren molt penetrants].
Predicat no verbal
- Un vell faquir [va dotar la pota de mico d'un...].
Predicat verbal
- La seva veu [era greu i penetrant].
Predicat no verbal
- Aleshores [va treure una cosa de la butxaca].
Predicat verbal
- El vell [es va asseure amb la mirada perduda].
Predicat verbal
- L'home desconegut [semblava incòmode].
Predicat no verbal

3.2.

- a → 2   e → 4
 b → 1   f → 7
 c → 6   g → 8
 d → 3   h → 5

Pàgina 37

46. a) Acció del subjecte. / b) Característica. / c) Procés. / d) Esdeveniment. / e) Estat.

47.

b) El **pont romànic és molt estret.**

SN subjecte   SV predicat
 concordança: 3a persona singular

c) Els **pollancre creixen més de pressa que els roures.**

SN subjecte   SV predicat
 concordança: 3a persona plural

d) Els **Jocs Olímpics de [...] es van celebrar [...] 1992.**

SN subjecte   SV predicat
 concordança: 3a persona plural

e) El **gat dorm a la vora del foc.**

SN subjecte   SV predicat
 concordança: 3a persona singular

48.

- a) A partir d'ara el meu gran consol **seràs** tu.
 b) El teu advocat **soc** jo.
 c) A mi em **molesten** aquestes olors tan intenses.
 d) Ens **sorprenqué** tanta amabilitat de part seva.
 e) Vostè **necessita** ulleres. I vós **necessiteu** un audiòfon.
 f) Cadascun dels inscrits a la cursa **rebrà** un diploma commemoratiu.

49. Un cargol es troba al fons d'un pou de 30 m de fondària. Durant el dia s'arrossega 3 m cap amunt, però de nit llisca 2 m cap avall. Quants dies triga a sortir del pou?

50.

- a) D'aquest arbre, **en** cauen moltes.
 b) Per aquest sender, cada setmana **n'hi** passen més de mil.
 c) Per classificar-nos, encara ens **en** falten deu.
 d) Per les vores del riu **en** creixen molts.
 e) Últimament, ens **en** surten de totes bandes.

51.

- a) 1. Subjecte explícit / 2. Impersonal
 b) 1. Impersonal / 2. Subjecte explícit

52.

- a → 3   c → 1   e → 6   g → 5
 b → 4   d → 2   f → 7

53.

- a) La història [era una mica rocambolesca].
 b) L'home [havia envellit molt els darrers mesos].
 c) Les parets [eren plenes de fotografies].
 d) Molt sovint [penso en els refranys de l'àvia].
 e) Ahir [vaig escoltar la nova cançó de Txarango].
 f) Aquell candidat [sembla més preparat que l'altre].
 Predicat verbal: b, d, e
 Predicat no verbal: a, c, f

Pàgina 40

ORTOGRAFIA

54.

- a) Primer paràgraf: des de «Els grans arbres fruiters de l'hort de les Hespèrides...» fins a «...la dolçor de viure».
 b) Segon paràgraf: des de «La mitologia...» fins a «...fer la proesa de matar el drac custodi».
 c) Tercer paràgraf: des de «Jacint Verdaguer...» fins a «...els fruits d'aquells arbres mítics».

55.

- a) En el text que duu per títol «L'hort de les Hespèrides» hi ha un punt **final**, que marca l'**acabament** del text; dos punts i a **part**, que marquen l'acabament dels dos primers **paràgrafs**, i tres punts i **seguit**, que marquen l'acabament de tres **oracions** compostes.
 b) L'inici dels nous paràgrafs s'acostuma a assenyalar **sagnant** la **primera** ratlla del paràgraf, és a dir, deixant-hi una entrada de tres espais en **blanc**.

56.

Es van tornar a asseure al costat del foc. **A** fora el vent era més fort que mai. **E**l senyor White, en sentir una de les portes del pis de dalt que donava cops, es va sobresaltar nerviosament. **U**n silenci estrany i inquietant es va estendre sobre els tres, que va durar fins que la parella de vells es va alçar i se'n va anar a dormir.

57. Què esperaven d'ell, aquella gent? La vida l'havia tractat molt malament. Estava disposat a seguir endavant si això li havia de permetre de guanyar-se la vida. Però de quina classe haurien de ser els serveis que havia de prestar allà? Tot tenia un límit... Hi havia perill. Què hi havia perdut, ell, al cor del continent negre? Però, també, no era millor allò que qualsevol altra ocupació en alguna de les Costes Brava, Blava o Groga? I si el que l'organització esperava d'ell era evitar el progrés dels negres? Com quedaria amb en Henry?

Pàgina 41

58.

- Per què no pares de bellugar-te? **T**'has d'estar ben quieta.
- Creieu que ens en sortirem?; **nosaltres** no ho tenim gaire clar.
- Quan aniràs a la consulta del dentista?... **Fa** massa que no hi vas.
- Per quin motiu em sento millor? —**es** va preguntar el noi.
- Tens alguna bona idea? **A** mi no se m'acut res.

59.

- Després del signe d'interrogació final, la paraula següent comença amb **majúscula**. No hem d'escriure mai un **punt** després del signe d'interrogació.
- Si després del signe d'interrogació escrivim un punt i coma, una coma o un guió, la paraula següent comença amb **minúscula**. En canvi, si escrivim uns punts **suspensius**, la paraula següent comença amb **majúscula**.

60.

- Està a punt de caure un xàfec dels bons! **Ves-te'n! Ràpid! Et vols mullar, eh?**
- Fuig d'aquí, que em fas nosa! **Sempre ets al mig com el dijous! Fuig, et dic!**

61. Resposta oberta. Resposta orientativa:

Renoi!, quina sorpresa tan agradable.
 Renoi, quina sorpresa tan agradable!
 Uf!, quina pel·lícula tan avorrida.
 Uf, quina pel·lícula tan avorrida!
 Apa!, no et rendeixis ara.
 Apa, no et rendeixis ara!

62.

- Quants cops t'haig de dir que... Bé, ja saps què vull dir.
- A mi no se m'acut res. Si tu tens alguna idea...
- Com diu el refrany: «Qui no vulgui pols...» Val més no buscar-se problemes.

63.

- El signe d'interrogació: *Què li ha passat a la rentadora? Que potser s'ha espatllat?*
- El punt i coma i el punt: *Aquesta rentadora és molt antiga; aquest model ja no es fabrica.*
- Els punts suspensius: *Si vol aprofitar la nostra oferta, decideixi's aviat, perquè si no...*
- El punt i coma i el punt: *Aquesta rentadora s'ha de canviar; si no, tindrà moltes avaries.*
- El signe d'exclamació: *Què diu ara! Si només fa tres anys que la vam comprar!*

Dictat

Resposta oberta.

Pàgina 43

EM POSO A PROVA

1.

- Aprèn a controlar les emocions per atenuar els conflictes

2.

- Donar-nos unes pautes que ens ajudin a actuar adequadament per evitar conflictes.

3. d → c → a → b

4.

- Actuar amb cura, amb empatia i una actitud positiva. → Semàfor verd.
- Aturar-se quan les emocions et sobrepassen → Semàfor vermell.
- Contenir el malestar, calmar-se i pensar la millor manera d'actuar. → Semàfor groc.

5.

- Les emocions són agitacions anímiques intenses que ens empenyen a actuar.
- Normalment, transmetem el nostre malestar als altres.

» ALTRES MATERIALS

QUADERNS D'ESTIU

CAP A...

Aquests quaderns d'estiu presenten activitats ben diverses perquè l'alumnat practiqui la comprensió lectora i l'expressió escrita i refresqui els coneixements d'ortografia, gramàtica i lèxic d'una manera pràctica i amena.

Els continguts s'agrupen en sis setmanes de cinc dies. Cada setmana comença amb un fragment d'un text literari per incentivar la lectura i es tanca amb un «Calaix de sastre» que inclou algunes curiositats i passatemps.

Al final del quadern hi ha el solucionari.

978-84-489-5057-6	1472297	Cap a 2n d'ESO	Francesc González i Planas
978-84-489-5069-9	1472298	Cap a 3r d'ESO	Francesc González i Planas
978-84-489-5075-0	1472299	Cap a 4t d'ESO	Francesc González i Planas

GRAMÀTICA I VERBS

GRAMATI.CAT. Solucions ràpides per dominar el català

Aquest manual d'autoaprenentatge en fitxes és una eina bàsica per adquirir les nocions principals de la gramàtica de la llengua catalana. L'obra resol d'una manera ràpida, intuïtiva i clara els dubtes que es planteja l'usuari de la llengua. Què hem d'escriure: *causa comú* o *causa comuna*? Els preus, *es baixen* o *s'abaixen*? Per què apostrofem l'ONU i no pas la UNESCO?... Cada fitxa s'entén per ella mateixa i, alhora, el contingut del llibre es llegeix com un recull ordenat de manera senzilla i innovadora, a l'abast de tothom.

VERBS.CAT. Els verbs catalans conjugats

Aquest manual presenta d'una manera pràctica i clara la conjugació dels gairebé 9.000 verbs catalans que recull el *Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans*. Inclou un índex general de consulta fàcil i ràpida i les conjugacions diferenciades per colors. A més, l'alumnat hi podrà identificar les irregularitats i les alternances ortogràfiques. El manual també ofereix una bateria d'exercicis autocorrectius.

978-84-489-4974-7	1407079	Gramati.cat	Ignasi Llompart
978-84-489-4367-7	1407066	Verbs.cat	Maria Jesús Clua i Maite Gironés

LITERATURA

TIRANT LO BLANC

L'obra narra les aventures del cavaller Tirant lo Blanc, des que comença com a cavaller errant, fins que esdevé un cap militar i un esplèndid estrateg. Es tracta d'una història de guerra, però també d'amor per la seva estimada Carmesina, en què els personatges canvien, evolucionen, dubten, s'equivoquen, tenen moments de feblesa...

978-84-489-4603-6	1403028	<i>Tirant lo Blanc</i>	Joanot Martorell
-------------------	---------	------------------------	------------------

FRANKENSTEIN

Frankenstein narra la història d'un jove científic que, obsesionat per conèixer el principi de la vida, decideix crear un organisme viu. El resultat del seu terrible experiment serà una criatura demoníaca gegantina i repugnant. A partir d'aquest moment, la vida de Víctor s'omplirà de dolor i desesperança. Aquest relat de terror aborda temes fonamentals de la naturalesa humana plenament vigents en la societat actual.

978-84-489-3492-7	1403019	<i>Frankenstein</i>	Mary W. Shelley
-------------------	---------	---------------------	-----------------

DRÀCULA

Jonathan Harker, un agent immobiliari, viatja a Transsilvània per atendre els negocis d'un estrany noble romanès. El jove Jonathan acabarà sent presoner del comte Dràcula i descobrint, a poc a poc, la terrible naturalesa del seu captor i els seus plans per estendre el seu poder des de Londres i crear altres éssers de la seva mateixa espècie. Aquesta és una adaptació de *Dràcula*, el famós clàssic de Bram Stoker, que conserva tots els seus matisos i la tensa atmosfera de misteri tan característica.

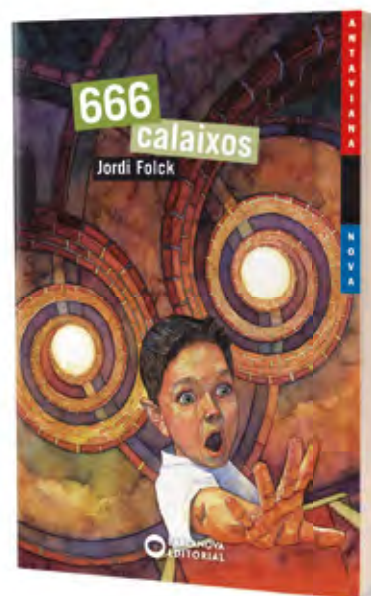
978-84-489-4267-0	1403024	<i>Dràcula</i>	Bram Stoker
-------------------	---------	----------------	-------------

666 CALAIXOS

L'oficina d'objectes perduts és com un cementiri de records oblidats; guarda en 665 calaixos els objectes més extraordinaris: matins de primavera extraviats, campanes de missa de difunts, maleïns amb ombres robades, bombolles de sabó d'aquells que van perdre la seva infantesa i encara no l'han trobada, joguines maltractades que cerquen venjança... Però el laberint, una successió de passadissos en forma de sisos, guarda encara un misteri molt més terrible: on és el calaix 666 i qui s'hi amaga? Quan l'Eduard, en perdre la seva espasa, s'hi endinsi, despertarà les forces del mal, i en una lluita a vida o mort ja res no tornarà a ser com abans.

978-84-489-3102-5	1452186	666 calaixos	Jordi Folck
-------------------	---------	--------------	-------------

PERDONI, A QUIN SEGLE DIU QUE SOM?

L'Anna i el Pol han anat de visita al Museu d'Història i han descobert una sala d'exposicions que encara no ha estat oberta al públic, amb el cartell següent: «L'antic Egipte: un viatge en el temps». Hi ha una obra d'art que els crida l'atenció: una piràmide d'uns quatre o cinc centímetres d'alçada, clavada sobre discs giratoris amb jeroglífics. La fitxa tècnica diu que està en estudi, que una sèrie de fets estranys, inexplicables científicament, s'hi relacionen. En manipular-la i sentir un lleu clic, comprovaran que tot és cert. L'Anna i el Pol acaben d'obrir un túnel del temps, que els portarà a viure aventures, sovint perilloses, en diferents èpoques.

978-84-489-2102-6	1452113	Perdoni, a quin segle diu que som?	Noemi Bagés
-------------------	---------	------------------------------------	-------------

JULES VERNE I LA VIDA SECRETA DE LES DONES PLANTA

La família de la Violeta amaga un secret mil·lenari que ha aconseguit mantenir en secret fins ara. Jules Verne, el cèlebre escriptor, ha desembarcat al port de Vigo amb una maleta i un munt de preguntes. Ho vol saber tot de les dones planta... Misteri, aventura i màgia ancestral en un trepidant viatge contra rellotge.

978-84-489-4884-9	1498217	Jules Verne i la vida secreta de les dones planta	Ledicia Costas
-------------------	---------	---	----------------

ANNA DE TEULES VERDES

La Marilla i el Matthew, els germans Cuthbert, decideixen adoptar un noi perquè els ajudi en les tasques de la granja familiar. Però, en lloc d'arribar un noi orfe, arriba l'Anna Shirley, una noia pèl-roja amb una imaginació desbordant, una alegria contagiosa i amb molt talent. L'Anna arribarà, i canviarà per sempre, la vida dels Cuthbert i dels habitants d'Avonlea.

978-84-489-6017-9	1403040	Anna de Teules Verdes	Lucy Maud Montgomery
-------------------	---------	-----------------------	----------------------

DONETES

És destacable l'habilitat de Louisa May Alcott per transformar les petites anècdotes de la vida quotidiana de quatre germanes (Meg, Jo, Beth i Amy) en grans esdeveniments, i les esperances, les pors i els desitjos de les protagonistes, en un remolí d'emocions. No era gens fàcil convertir el dia a dia de quatre noies americanes de classe mitjana en una aventura. *Donetes* continua sent tan innovadora i revolucionària com quan l'autora la va escriure. I en el centre del seu plantejament hi ha, sens dubte, la qüestió dels drets de les dones i del seu paper en les societats modernes.

978-84-489-5271-6	1403035	Donetes	Louisa May Alcott
-------------------	---------	---------	-------------------

ORGULL I PREJUDICI

Les germanes Bennet, que viuen a l'Anglaterra del segle XVIII, són cinc noies en edat de casar-se i la seva existència es revoluciona amb l'arribada de l'atractiu i ric Charles Bengley i del seu amic Darcy. Serà aquest darrer personatge qui s'emportarà els menyspreus de l'Elisabeth Bennet, una de les germanes. Malgrat tot, a poc a poc, en Darcy i l'Elisabeth s'aniran coneixent i l'actitud de tots dos es relaxarà fins que començaran a sentir-se fortament atrets.

978-84-489-4371-4	1403026	Orgull i prejudici	Jane Austen
-------------------	---------	--------------------	-------------

LES AVENTURES D'ARSÈNE LUPIN, LLADRE I CAVALLER

Arsène Lupin, el lladre més perillós de tot França, ha estat atrapat per la policia, però el fet d'estar entre reixes no és cap impediment perquè el cavaller lladre continuï amb les seves aventures. Enlluernar riques hereves, assaltar un castell inexpugnable, venjar una infàmia del passat, o enfrontar-se al mateix Sherlock Holmes seran només algunes de les peripècies en les quals es veurà embolicat el cèlebre Arsène Lupin. En aquest llibre hi ha recollides algunes de les seves narracions més conegudes, que ajudaran a conèixer el personatge que tanta fama va proporcionar a Maurice Leblanc.

978-84-489-5586-1	1403038	<i>Les aventures d'Arsène Lupin, lladre i cavaller</i>	Maurice Leblanc
-------------------	---------	--	-----------------

ELS MILLORS CASOS DE SHERLOCK HOLMES

Sherlock Holmes ens captiva amb els seus millors casos. Cap crim no queda sense resoldre si ell s'encarrega d'investigar-lo per esbrinar-ne els misteris. I alhora coneixem els personatges que van marcant la seva vida: el seu inseparable amic, el doctor Watson; el seu germà Mycroft; el seu amor ideal, Irene Adler; i el seu acèrrim enemic, el professor Moriarty, amb el qual mantindrà una mortal baralla a la vora d'una impressionant cascada a Suïssa. En sortirà viu? T'animem a obrir aquest llibre, que de segur que t'atraurà fins a l'última pàgina.

978-84-489-5272-3	1403036	<i>Els millors casos de Sherlock Holmes</i>	Arthur Conan Doyle
-------------------	---------	---	--------------------

EL GAT NEGRE I ALTRES RELATS

Un dels trets més característics en el tractament del terror dins l'obra narrativa d'Edgar Allan Poe és la barreja d'elements pròpiament terrorífics amb altres que només ho són només d'una manera indirecta. En els relats d'aquest volum hi ha tot un ventall de maneres d'apropar-se a la literatura de terror: espais tancats, amors fúnebres, tombes, cadàvers, i també la típica opressió psicològica que prové d'allò que és extraordinari: allò que va més enllà dels sentits i de la lògica.

978-84-489-1938-2	1452091	<i>El gat negre i altres relats</i>	Edgar Allan Poe
-------------------	---------	-------------------------------------	-----------------

